

นิพนธ์ต้นฉบับ (Original article)

บริหารและการจัดการกีฬา (Sports Management)

STRATEGY OF SPORT DEVELOPMENT FOR EXCELLENCE OF INSTITUTE OF PHYSICAL EDUCATION: THE DEVELOPMENT OF CRITERIA BY PROGRAM THEORY

Nikorn SILAE¹, Sakchai PITAKWONG², Suntipong PLUNGSUWAN³, Kosol MEEKUN⁴

^{1,2,3} Faculty of Sport Science Burapha University, ⁴ National Research Council of Thailand.

ABSTRACT

The purpose of this research was to verify the concurrence and the appropriation between the evaluation criteria of the sport development for excellence of Institute of Physical Education as depending on the context of the institute. The criteria development of the operation evaluation of the sport development for excellence of Institute of Physical Education by studying the concepts, theories, report documents, researches about the evaluation criteria development, the operational documents and then synthesized with the expert interviews for determining the framework of the criteria development and evaluation, to draft the evaluation criteria as it was emphasized by program theory, and to verify the concurrence and the appropriation of the evaluation criteria by Delphi technique (totally 22 experts).

The result was found that the criteria of the sport development for excellence of Institute of Physical Education consisted of 6 domains; that consisted of 21 dimensions, 71 indicators, totally 192 items. All experts strongly agreed that they were appropriate to be the criteria for the operational evaluation.

(Journal of Sports Science and Technology 2015; 15(2); 211-223)

Key words : Strategy of Sport Development for Excellence/ Development of Criteria by Program Theory

นิพนธ์ต้นฉบับ (Original article)

บริหารและการจัดการกีฬา (Sports Management)

ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา: การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน โดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม

นิกร สีแล¹, ศักดิ์ชาย พัทธวงษ์², สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ³, โกศล มีคุณ⁴,

^{1,2,3} คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ⁴ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับบริบทสถาบัน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกณฑ์การประเมินผล และเอกสารบันทึกข้อมูลการดำเนินงาน สังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน และร่างเกณฑ์การประเมินตามรูปแบบการประเมินโดยเน้นทฤษฎีโปรแกรม จากนั้นทำการตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินด้วยเทคนิคเดลฟาย โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 22 คน

ผลการวิจัยพบว่าเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 รูปแบบ 21 มิติ 71 ตัวชี้วัด รวมเกณฑ์การประเมิน 192 ข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบท และเหมาะสมที่จะใช้เป็นเกณฑ์การประเมินการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา

(Journal of Sports Science and Technology 2015; 15(2); 211-223)

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ/ การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม

บทนำ

สถาบันการพลศึกษาเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการกีฬา เพื่อความเป็นเลิศตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 โดยได้จัดตั้งศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศขึ้นเป็นส่วนราชการ ภายในวิทยาเขตทั้ง 17 แห่ง ให้มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาผู้มีความสามารถด้านการกีฬาควบคู่กับการจัดการศึกษา มุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับชาติและนานาชาติต่อไป⁸ จากผลการประเมินการดำเนินงานการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายด้านทั้งคุณภาพของนักกีฬา ผู้ฝึกสอนการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการการกีฬา การกำกับติดตามและการรายงานผล ความก้าวหน้าของนักกีฬา ขณะเดียวกันยังพบว่าตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผน ยุทธศาสตร์ยังไม่มี ความชัดเจน และครอบคลุมมิติต่างๆ ของการดำเนินงานเท่าที่ควร ยิ่งกว่านั้นตัวชี้วัดและเกณฑ์การ ประเมินบางรายการยังไม่สามารถนำไปสู่การประเมินได้จริง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณค่าและการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการ ประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการต่อไป^{8, 9} จะเห็นได้ว่าการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินการ ดำเนินงานที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมินถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงาน เนื่อง ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินจะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือระดับคุณภาพ และอธิบายเกี่ยวกับผลการ ดำเนินงานได้อย่างถูกต้องต่อไป⁷ ในการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน อาจอาศัยรูปแบบการประเมินเป็นกรอบ แนวทางในการกำหนด เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน และรูปแบบการประเมินโดยเน้นทฤษฎีโปรแกรม ถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการประเมินการดำเนินงานที่มีการบูรณาการทฤษฎีแผนงานร่วมกับรูปแบบการประเมิน และ เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานได้อย่างครอบคลุม ทุกมิติของการดำเนินงาน ยิ่งกว่านั้นยังเป็นรูปแบบการประเมินที่พยายามแก้ไขจุดอ่อนของรูปแบบการประเมินอื่นๆ ที่มี ข้อจำกัดเกี่ยวกับการสรุปนัยทั่วไปทั้งในมิติสถานการณ์ มิติเวลาและมิติประชากร ซึ่งประกอบด้วย 6 รูปแบบ คือ รูปแบบ การประเมินการจัดกระทำตามปทัสสถาน รูปแบบการประเมินบริบทการนำไปใช้โปรแกรมสู่การปฏิบัติตามปทัสสถาน รูปแบบการ ประเมินผลลัพธ์ตามปทัสสถาน รูปแบบการประเมินผลกระทบ รูปแบบการประเมินกลไกสอดแทรก และรูปแบบการประเมิน สรุปนัยทั่วไป^{10, 13, 14, 15} จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัย เห็นควรวิจัย ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ ของสถาบันการพลศึกษา: การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดและเกณฑ์การ ประเมินที่ครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติของการดำเนินงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ ของสถาบันการพลศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับบริบทสถาบัน

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการให้ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลสำหรับกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับนโยบาย นักวิชาการ และนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ รวมจำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจสอบความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย กรรมการสภาสถาบันการพลศึกษา ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการพลศึกษา และนักวิชาการที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ รวม จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการตรวจสอบความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นดังนี้

1. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน 2) วิเคราะห์ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ของเกณฑ์การประเมินเป็นรายข้อ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา และเลือกข้อความที่มีค่ามัธยฐานมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 เป็นเกณฑ์การประเมิน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 รูปแบบ 21 มิติ 71 ตัวชี้วัด รวมเกณฑ์การประเมิน 192 ข้อ และเกณฑ์การประเมินในแต่ละข้อมีค่ามัธยฐาน ≥ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ≤ 1.50 ทุกข้อ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเกณฑ์การประเมินที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบท และเหมาะสมที่จะใช้เป็นเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาทุกข้อ รายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการประเมินการจัดกระทำตามปทัสสถาน ประกอบด้วย 6 มิติ คือ

1.1 มิติการจัดทำแผนงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) ขั้นตอนการจัดทำแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการดำเนินการจัดทำแผนงานครบตามขั้นตอน 2) วิธีการจัดทำแผน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคลากรจัดทำแผนงาน มีการดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีการกำหนดพันธกิจ มีการกำหนดเป้าหมายของแผนงาน มีการกำหนดโครงการที่จะต้องดำเนินการไว้อย่างชัดเจน มีการพิจารณาให้ความสำคัญกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน มีการพิจารณาให้ความสำคัญกับข้อจำกัด อุปสรรค วิธีการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า มีการพิจารณาตรวจสอบให้ความสำคัญกับทรัพยากรสนับสนุนแผนงาน มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนงาน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน มีการกำหนดสถานที่ในการดำเนินแผนงาน และมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการสนับสนุนการจัดทำแผนงานไว้อย่างชัดเจน 3) บุคลากรจัดทำแผนงาน

ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ บุคลากรที่จัดทำแผนงานมีคุณสมบัติอย่างน้อยระดับปริญญาโท มีบุคลากรที่เข้าร่วมในการจัดทำแผนงานครบตามจำนวนหรือมากกว่าที่กำหนด มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี และมีการดำเนินการจัดทำแผนงานเสร็จเรียบร้อยตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ 4) สถานที่ในการจัดทำแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ สถานที่ในการจัดทำแผนงานมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับการจัดทำแผนงานในระดับมากขึ้นไป

1.2 มิติความชัดเจนของแผนงาน ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัดคือ 1) หลักการและเหตุผลของแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดหลักการและเหตุผลของแผนงานที่ระบุถึงภูมิหลังและความต้องการจำเป็นไว้อย่างชัดเจน 2) เป้าหมายของแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดเป้าหมายของแผนงานที่ครอบคลุมความเป็นเลิศ 3 ระดับ คือ ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติไว้อย่างชัดเจน 3) ความชัดเจนของการกำหนดโครงการ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดโครงการสนับสนุนแผนงานไว้อย่างน้อย 2 โครงการ มีการกำหนดโครงการวิจัยเพื่อพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศไว้อย่างน้อย 2 เรื่องต่อปี มีการกำหนดระดับคุณสมบัติของนักกีฬา มีการกำหนดขั้นตอนหรือแนวปฏิบัติการคัดเลือกนักกีฬา และมีการกำหนดรูปแบบวิธีการคัดเลือกนักกีฬาไว้อย่างน้อย 2 วิธี มีการกำหนดโครงการสนับสนุนหรือพัฒนาคุณภาพผู้ฝึกสอนอย่างน้อย 2 โครงการ มีการกำหนดแผนงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการสนับสนุนหรือพัฒนาคุณภาพผู้ฝึกสอนไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนดโครงการหรือรายการสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับท้องถิ่นอย่างน้อย 2 โครงการ มีการกำหนดโครงการหรือรายการสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติอย่างน้อย 2 รายการ และมีการกำหนดโครงการหรือรายการสนับสนุนการจัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมการฝึกกับบุคคลหรือทีมอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างน้อย 3 ครั้งต่อปี และมีการกำหนดโครงการหรือรายการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกครบทุกชนิดกีฬา มีการกำหนดโครงการหรือรายการพัฒนา ซ่อมแซม ดูแลบำรุงรักษาสถานกีฬาและส่วนอื่นๆ และกำหนดโครงการหรือรายการพัฒนาศักยภาพของศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาไว้อย่างชัดเจน 4) ความชัดเจนวิธีดำเนินการตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดลักษณะการจัดโครงสร้างองค์กร มีการกำหนดกรอบอัตรากำลังผู้รับผิดชอบ มีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางสร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน มีการกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติ มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางการสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนา ซ่อมแซม ดูแลบำรุงรักษาสถานที่ในการดำเนินงาน และกำหนดวิธีการการกำกับติดตามประเมินผล รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานไว้อย่างชัดเจน 5) ความชัดเจนของขอบเขตอำนาจหน้าที่ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการบริหารแผนงานไว้อย่างชัดเจน 6) ความชัดเจนของงบประมาณแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน มีการกำหนดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน และมีการกำหนดระยะเวลาในการจัดสรรงบประมาณไว้อย่างชัดเจน 7) ความชัดเจนของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดสถานที่ในการดำเนินงาน และกำหนดวิธีการให้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกแผนงานไว้อย่างชัดเจน

1.3 มิติความสอดคล้องของแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ความสอดคล้องกับบริบทองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาทุกข้อ และมีความสอดคล้องกับพันธกิจหรือบทบาทหน้าที่ของสถาบันการพลศึกษา อย่างน้อย 1 ข้อ 2) ความสอดคล้องกับนโยบายและแผนงานอื่น ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนากีฬา

กีฬาของรัฐบาลอย่างน้อย 1 ข้อ มีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการพลศึกษาและกีฬาของแผนการศึกษาแห่งชาติ อย่างน้อย 1 ข้อ และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 อย่างน้อย 1 ข้อ

1.4 มิติความเหมาะสมของแผนงาน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัดคือ 1) ความเหมาะสมกับสถานการณ์การดำเนินงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีความเหมาะสมตรงตามสถานการณ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการกีฬาระดับชาติ มีโอกาสประสบความสำเร็จบนพื้นฐานทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กร และมีความเหมาะสมตรงตามความคาดหวังหรือค่านิยมดำเนินงานขององค์กรในระดับมากขึ้นไป 2) ความเหมาะสมกับบุคลากรดำเนินการ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ แผนงานการฝึกซ้อมนักกีฬา แผนงานการพัฒนากระบวนการคัดเลือกนักกีฬา แผนงานการพัฒนาคุณภาพผู้ฝึกสอน แผนงานการจัดประสบการณ์ในการแข่งขันกีฬา และแผนงานการส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการของบุคลากรดำเนินการในระดับมากขึ้นไป 3) ความเหมาะสมกับพื้นที่ดำเนินการ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ พื้นที่ดำเนินการมีทรัพยากรบุคคล มีวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และมีเงื่อนไข และกฎเกณฑ์ระเบียบองค์กรเหมาะสมกับแผนงานในระดับมากขึ้นไป 4) ความเหมาะสมกับช่วงเวลาดำเนินการ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ช่วงเวลาดำเนินงานตามแผนงานการฝึกซ้อมนักกีฬา การพัฒนาระบบการคัดเลือกนักกีฬา การพัฒนาคุณภาพผู้ฝึกสอน การจัดประสบการณ์ในการแข่งขันกีฬา และการส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป 5) ความเหมาะสมกับงบประมาณดำเนินการ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดงบประมาณขององค์กรสนับสนุนการดำเนินโครงการตามแผนงาน มีงบประมาณอื่นๆ สนับสนุน และมีการกำหนดช่วงเวลาเบิกจ่ายงบประมาณโครงการแต่ละงวดอย่างเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป

1.5 มิติความซ้ำซ้อนของแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) ความซ้ำซ้อนกันกับแผนงานอื่นภายในองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ แผนงานไม่มีความซ้ำซ้อนกันกับแผนงานอื่นภายในองค์กร 2) ความซ้ำซ้อนกันกับแผนงานอื่นภายนอกองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ แผนงานไม่มีความซ้ำซ้อนกันกับแผนงานอื่นภายนอกองค์กร

1.6 มิติวิธีประสานงานแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) การประสานงานแผนงานภายในองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดวิธีการประสานงานที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการกับหน่วยงานอื่นภายในองค์กรไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร 2) การประสานงานแผนงานภายนอกองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดวิธีการประสานงานที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการกับหน่วยงานอื่นภายนอกองค์กรไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร

2. รูปแบบการประเมินบริบทการนำโปรแกรมสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 มิติ คือ

2.1 มิติผู้เข้าร่วมแผนงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัดคือ 1) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ แผนงานมีการกำหนดคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของศูนย์ฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศที่จะได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน 2) วิธีการการเข้าร่วมแผนงานของผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมาย แผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการดำเนินการพิจารณาคัดเลือกศูนย์ฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนงานอย่างน้อย 1 วิธี 3) ทศนคติของผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดวิธีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อแผนงานภายหลังการเข้าร่วมแผนงานของกลุ่มเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างน้อย 1 วิธี และผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงานมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินแผนงาน

ในระดับมากขึ้นไป 4) การมีส่วนร่วมแผนงานของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กรมีส่วนร่วมในการดำเนินตามแผนงานอย่างน้อย 1 รายการ และองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในดำเนินตามแผนงานอย่างน้อย 1 องค์กร

2.2 มิติผู้ดำเนินแผนงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 1) บุคลากรดำเนินตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีจำนวนบุคลากรดำเนินแผนงานครบทุกฝ่ายตามโครงสร้างของแผนงาน และมีจำนวนผู้ฝึกสอนกีฬาครบทุกชนิดกีฬาตามโครงสร้างของแผนงานที่กำหนดไว้ 2) คุณสมบัติของบุคลากรดำเนินงานตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ บุคลากรดำเนินแผนงานมีคุณสมบัติอย่างน้อยระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานด้านการพัฒนาการกีฬามากกว่า 1 ปี ผู้ฝึกสอนมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกชนิดกีฬา และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานธุรการสำนักงานมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 3) ทักษะและความมุ่งมั่นต่อแผนงานของบุคลากรดำเนินงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดวิธีการสร้างทัศนคติและความมุ่งมั่นต่อแผนงานไว้อย่างชัดเจนอย่างน้อย 2 วิธีขึ้นไป มีการดำเนินงานตามวิธีที่กำหนดเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีและความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามแผนงานอย่างน้อย 2 วิธีขึ้นไป บุคลากรดำเนินงานมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินแผนงาน และมีความมุ่งมั่นต่อผลสัมฤทธิ์ของแผนงานในระดับมากขึ้นไป 4) การพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรดำเนินแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ บุคลากรดำเนินแผนงานได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถตามบทบาทหน้าที่อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี ผู้ฝึกสอนกีฬาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่อย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานธุรการได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี

2.3 มิติวิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัดคือ 1) การดำเนินงานตามขั้นตอนของแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการวิเคราะห์และชี้แจงแผนงานเพื่อทำความเข้าใจให้ชัดเจนก่อนดำเนินงานอย่างน้อย 1 ครั้ง มีการเริ่มต้นและสิ้นสุดตามระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ทุกโครงการ มีการนิเทศการดำเนินงานตามแผนงานอย่างน้อย 3 ครั้งต่อปี มีการนำข้อเสนอแนะจากผลการกำกับติดตาม การนิเทศแผนงานมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแผนงานอย่างน้อย 3 ครั้งต่อปี และมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนงานอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร 2) การจัดบรรยากาศสนับสนุนการดำเนินแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการจัดเตรียมสำนักงานหรือศูนย์ประสานงานแผนงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการสื่อสารข้อมูลที่จำเป็นกับผู้เกี่ยวข้องทั้งวิธีที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และมีการดำเนินงานหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในการดำเนินงานอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี 3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนการดำเนินตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการจัดเตรียมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงานหรือศูนย์ประสานงานแผนงาน และมีการจัดเตรียมความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์การฝึก การแข่งขันอย่างเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป 4) สถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการดำเนินงานในสถานที่ที่ได้กำหนดไว้ทุกโครงการ 5) การดำเนินการด้านงบประมาณ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการที่กำหนดไว้ครบทุกโครงการ

2.4 มิติการจัดองค์กรตามแผนงาน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัดคือ 1) การแบ่งงานตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการแบ่งแยกประเภทหรือแบ่งงานตามแผนงานไว้อย่างชัดเจน 2) ลักษณะการจัดโครงสร้างองค์กรตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการจัดโครงสร้างองค์กรตามภาระหน้าที่ และหรือการจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อดำเนินโครงการโดยตรงไว้อย่างชัดเจน 3) แนวทางการปฏิบัติงานตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์

การประเมิน คือ มีการกำหนดระเบียบ หรือแนวปฏิบัติตามแผนงานไว้อย่างชัดเจน และมีการดำเนินงานภายใต้นโยบาย กฎ ระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ทุกขั้นตอน 4) การมอบหมายงานและอำนาจหน้าที่ตามแผนงาน ประกอบด้วย เกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดขอบเขตภาระหน้าที่ที่ความรับผิดชอบในแต่ละประเภทหรือกลุ่มงาน มีการมอบหมาย ขอบเขตภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับผู้ดำเนินแผนงาน และมีการมอบหมายอำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงาน ให้กับผู้ดำเนินแผนงานอย่างชัดเจน 5) ประสานงานตามแผนงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การ ประเมิน คือ มีการกำหนดแต่งตั้งผู้ประสานงานแผนงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีการกำหนดบทบาทความ รับผิดชอบของผู้ประสานงาน มีการกำหนดนโยบาย กฎหรือระเบียบที่มีความจำเป็นในการประสานงานไว้อย่างชัดเจน มี การประสานงานในการดำเนินแผนงานอย่างเป็นทางการกับภายในองค์กร และมีการประสานงานในการดำเนินแผนงาน อย่างเป็นทางการกับองค์กรภายนอกตามวิธีที่กำหนดอย่างน้อย 1 วิธีขึ้นไป มีการประสานงานในการดำเนินแผนงานอย่าง ไม่เป็นทางการกับภายในองค์กร และมีการประสานงานในการดำเนินแผนงานอย่างไม่เป็นทางการกับภายนอกองค์กรตาม วิธีที่กำหนดอย่างน้อย 1 วิธีขึ้นไป

2.5 มิติความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) การดำเนิน ความสัมพันธ์ภายในองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดนโยบาย แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ภายในองค์กรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ ภายนอกองค์กรอย่างเป็นทางการตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างน้อย 1 รายการ และมีการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ ภายนอกองค์กรอย่างไม่เป็นทางการตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างน้อย 1 รายการ 2) การดำเนินความสัมพันธ์ภายนอก องค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการกำหนดนโยบาย แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับภายนอกองค์กร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ภายนอกองค์กรอย่าง เป็นทางการตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างน้อย 1 รายการ และมีการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ภายนอกองค์กรอย่าง ไม่เป็นทางการตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างน้อย 1 รายการ

3. รูปแบบการประเมินผลลัพธ์ตามปทัสถาน ประกอบด้วย 2 มิติ คือ

3.1 มิติผลลัพธ์ที่คาดหวังของแผนงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัดคือ 1) การบรรลุผลตามขั้นตอนการดำเนิน ตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการดำเนินโครงการส่งเสริมสนับสนุนการฝึกซ้อมตามหลัก วิทยาศาสตร์การกีฬาตามแผนที่กำหนดอย่างน้อย 2 โครงการ มีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ตามแผนที่กำหนดอย่างน้อย 1 เรื่องต่อปี มีเกณฑ์คุณสมบัติของนักกีฬาสำหรับการคัดเลือกนักกีฬาอย่างชัดเจนเป็นลาย ลักษณ์อักษร มีการดำเนินโครงการคัดเลือกนักกีฬาตามแผนงานที่กำหนดครบถ้วนทุกชนิดกีฬา นักกีฬามีคุณภาพตรง ตามความต้องการครบตามเป้าหมายทุกชนิดกีฬา มีการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้ฝึกสอนกีฬาตามแผนงาน ครบถ้วนทุกชนิดกีฬา มีผู้ฝึกสอนครบทุกชนิดกีฬาตามที่ระบุไว้ในแผนงาน มีการดำเนินโครงการจัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมร่วม การแข่งขันในระดับท้องถิ่นไม่ต่ำกว่าที่กำหนด มีการดำเนินโครงการจัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมร่วมการแข่งขันในระดับชาติ หรือ ระดับนานาชาติไม่ต่ำกว่าที่กำหนด มีการดำเนินโครงการจัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมการฝึกกับบุคคลอื่นหรือทีมอื่นไม่ต่ำกว่าที่ กำหนด มีการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์การฝึกสอนกีฬาสันับสนุนอย่างครบถ้วนทุกชนิดกีฬา มีการดำเนินการพัฒนา ช่อมแซม บำรุงรักษาสถานกีฬาและส่วนอื่นที่สนับสนุนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างครบถ้วน และมีการดำเนินการจัดสรร สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์การกีฬาครบถ้วนตามแผนงานที่กำหนด 2) เวลาที่สำเร็จ ประกอบด้วยเกณฑ์การ ประเมิน คือ การดำเนินโครงการคัดเลือกนักกีฬา การดำเนินโครงการจัดส่งผู้ฝึกสอน การดำเนินโครงการพัฒนาผู้

ฝึกสอนกีฬา การดำเนินโครงการการฝึกซ้อม การดำเนินโครงการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันและการพัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุงรักษาสถานกีฬาเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนงานทุกขั้นตอน 3) งบประมาณดำเนินการ ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ การดำเนินการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการฝึกสอนเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนงานทุกขั้นตอน มีการเบิกจ่ายงบประมาณดำเนินการเป็นไปตามจำนวนหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแผนงาน 4) การบรรลุผลตามเป้าหมายของแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ นักกีฬาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนทีมชาติไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

3.2 มิติผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหวังของแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) ผลลัพธ์ของแผนงานที่เกิดกับผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กร ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วมแผนงานอย่างน้อย 1 รายการ และผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กรมีความพึงพอใจกับการ ดำเนินแผนงานในระดับมากขึ้นไป 2) ผลลัพธ์ของแผนงานที่เกิดกับกลุ่มคนทั่วไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมตามแผนงานอย่างน้อย 1 รายการ และแผนงานสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการได้ในระดับมากขึ้นไป

4. รูปแบบการประเมินผลกระทบ ประกอบด้วย 2 มิติ คือ

4.1 มิติผลกระทบที่คาดหวังของแผนงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัดคือ 1) การยอมรับจากสังคมในการดำเนินตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ แผนงานได้รับการสนับสนุนและยอมรับจากสังคมในระดับมากขึ้นไป 2) ชื่อเสียงขององค์กรจากการดำเนินตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ สถาบันการพลศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในด้านการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศเพิ่มขึ้นในระดับมากขึ้นไป 3) จำนวนนักกีฬาที่สนใจเข้าศึกษา ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ นักกีฬาให้ความสนใจเข้ามาศึกษาจำนวนเพิ่มขึ้นครบทุกชนิดกีฬาที่ดำเนินการ 4) แรงใจของเด็ก เยาวชน ประชาชน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ เด็ก เยาวชนและประชาชนให้ความสนใจในการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเพิ่มขึ้นในระดับมากขึ้นไป

4.2 มิติผลกระทบที่ไม่ได้คาดหวังของแผนงาน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดคือ 1) การใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในโครงการมีความพร้อมตามมาตรฐานที่สามารถใช้สำหรับการแข่งขันระดับชาติ และสามารถใช้ในการเรียนการสอนได้ในระดับมากขึ้นไป 2) การมีส่วนร่วมในแผนงานของชุมชน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ชุมชนได้ให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนแผนงานอย่างน้อย 1 รายการต่อปี 3) ผลกระทบต่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ แผนงานส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถาบัน และส่งผลกระทบต่อภาระหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรสายการสอนในระดับน้อยที่สุด

5. รูปแบบการประเมินกลไกสอดแทรก ประกอบด้วย 3 มิติ คือ

5.1 มิติผู้เข้าร่วมแผนงาน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดคือ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมาย แผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงานที่เป็นนักกีฬายังสามารถศึกษาตามหลักสูตรได้ในระดับปานกลางขึ้นไป 2) แรงใจของผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงานที่เป็นนักกีฬาามีแรงใจในการฝึกซ้อมและการแข่งขันในระดับมากขึ้นไป 3) ความร่วมมือของผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้เข้าร่วมหรือกลุ่มเป้าหมายแผนงานที่เป็นนักกีฬาให้ความร่วมมือในการฝึกซ้อมและการแข่งขันในระดับมากขึ้นไป

5.2 มิติผู้ดำเนินแผนงาน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดคือ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้รับผิดชอบแผนงานยังสามารถปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ดีในระดับมากขึ้นไป 2) แรงจูงใจในการดำเนินแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ ผู้รับผิดชอบแผนงานยังสามารถปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ดีในระดับมากขึ้นไป 3) การพัฒนาคุณสมบัติของบุคลากรดำเนินแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ มีการพัฒนาบุคลากรดำเนินแผนงานและมีการพัฒนาผู้ฝึกสอนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินงานตามแผนอย่างน้อย 1 รายการ และมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่สำหรับการดำเนินงานตามแผนอย่างน้อย 1 รายการ

5.3 มิติสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดคือ 1) สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของแผนงานมีความพร้อมสำหรับดำเนินแผนงาน และมีความเพียงพอตามความต้องการของผู้ดำเนินแผนงานในระดับมากขึ้นไป 2) มาตรฐานของอุปกรณ์กีฬาตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ อุปกรณ์กีฬาที่ดำเนินงานตามแผนงานมีมาตรฐานตรงตามความต้องการตามที่ได้กำหนดไว้ทุกประเภท 3) ช่วงเวลาการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกตามแผนงาน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ การจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตามแผนงานตรงตามเวลาที่ต้องใช้ทุกรายการ

6. รูปแบบการประเมินการสรุปนโยบายไป ประกอบด้วย 3 มิติ คือ

6.1 มิติสถานการณ์ของแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) การประยุกต์ใช้องค์ประกอบกระบวนการบริหารแผนงานกับแผนพัฒนาการกีฬาในหน่วยงานอื่นที่ต่างออกไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ องค์ประกอบกระบวนการบริหารแผนงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับแผนพัฒนาการกีฬาในหน่วยงานอื่นที่ต่างออกไปได้อย่างน้อย 3 รายการจากรายการ การจัดทำแผนงาน โครงการของแผนงาน วิธีดำเนินการตามแผนงาน บรรยายภาพของการดำเนินแผนงาน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน การนิเทศติดตามประเมินผลแผนงาน 2) การประยุกต์ใช้วิธีดำเนินงาน ผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินกับแผนพัฒนาการกีฬาในหน่วยงานอื่นที่ต่างออกไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ วิธีดำเนินงาน ผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับแผนพัฒนาการกีฬาของหน่วยงานอื่นได้ในระดับมากขึ้นไป

6.2 มิติเวลาของแผนงาน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) การประยุกต์ใช้องค์ประกอบกระบวนการบริหารแผนงานในเวลาที่ย่างออกไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ องค์ประกอบกระบวนการบริหารแผนงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในแผนพัฒนาการกีฬาอื่นในเวลาที่ย่างออกไปได้อย่างน้อย 3 รายการ จากรายการ การจัดทำแผนงาน โครงการของแผนงาน วิธีดำเนินการตามแผนงาน บรรยายภาพของการดำเนินแผนงาน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน การนิเทศติดตามประเมินผลแผนงาน 2) การประยุกต์ใช้วิธีดำเนินงาน ผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินในเวลาที่ย่างออกไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ วิธีดำเนินงานและข้อเสนอแนะจากการประเมินสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเวลาที่ย่างออกไปได้ในระดับมากขึ้นไป

6.3 มิติประชากร ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ 1) การประยุกต์ใช้องค์ประกอบกระบวนการบริหารแผนงานกับประชากรที่ต่างออกไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ องค์ประกอบกระบวนการบริหารแผนงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้เข้าร่วมที่ต่างออกไปได้อย่างน้อย 3 รายการ จากรายการ การจัดทำแผนงาน โครงการของแผนงาน วิธีดำเนินการตามแผนงาน บรรยายภาพของการดำเนินแผนงาน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน การนิเทศติดตามประเมินผลแผนงาน 2) การประยุกต์ใช้วิธีดำเนินงาน ผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินกับกลุ่มผู้เข้าร่วมที่ต่างออกไป ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน คือ วิธีดำเนินงาน ผลและข้อเสนอแนะจากการประเมินสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้เข้าร่วมที่ต่างออกไปได้ในระดับมากขึ้นไป

บทวิจารณ์

1.1 รูปแบบการประเมินการจัดกระทำตามปทัสถาน ประกอบด้วย มิติการจัดทำแผนงาน มิติความชัดเจนของแผนงาน มิติความสอดคล้องของแผนงาน มิติความเหมาะสมของแผนงาน มิติความซ้ำซ้อนของแผนงาน และมิติการประสานงานแผนงาน เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินในแต่ละมิติจะเห็นได้ว่ามีความครอบคลุมครบถ้วนตามขั้นตอนการจัดทำแผนงาน สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า แผนงานจำเป็นต้องมีการวางแผนให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่ปฏิบัติได้จริง มีการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือประเด็นที่ต้องการประเมิน และสามารถระบุถึงสถานการณ์ในประเด็นที่ต้องการประเมินได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม¹² และสอดคล้องกับการกีฬาแห่งประเทศไทย ภาค 3 ที่ได้ใช้ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ และความตรงตามความต้องการของยุทธศาสตร์จังหวัด เป็นรายการหนึ่งในการประเมินโครงการพัฒนากีฬาจังหวัด “Sport Hero” ประจำปี 2549¹

1.2 รูปแบบการประเมินบริบทการนำไปโปรแกรมสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย มิติผู้เข้าร่วมแผนงาน มิติผู้ดำเนินแผนงาน มิติวิธีดำเนินแผนงาน มิติการจัดองค์กรตามแผนงาน และมิติความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของแผนงาน เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินในแต่ละมิติจะเห็นได้ว่าเป็นการมุ่งประเมินผลของการนำแผนงานสู่การปฏิบัติตามหลักทฤษฎีเป็นสำคัญ สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การนำแผนงาน โครงการสู่การปฏิบัติจะเป็นการพิจารณาถึงการจัดองค์กร การกำหนดกฎ ระเบียบ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละงานหรือกลุ่มงาน การจัดสรรงาน การจัดสรรทรัพยากร การกำหนดความสัมพันธ์ของงาน รวมถึงการประสานงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด^{2,3}

1.3 รูปแบบการประเมินผลลัพธ์ตามปทัสถาน ประกอบด้วย มิติผลลัพธ์ที่คาดหวังของแผนงาน และมิติผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหวังของแผนงาน เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินในแต่ละมิติจะเห็นได้ว่าเป็นการระบุถึงผลที่เกิดจากการดำเนินแผนงานเป็นสำคัญ สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า ในการประเมินผลลัพธ์จะเป็นการประเมินผลที่ได้จากการดำเนินแผนงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุ่มค่าเพียงใด ซึ่งผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาตัดสินใจดี ปรับ ยุบหรือขยายแผนงานต่อไป^{2,4} และสอดคล้องกับสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ที่กล่าวไว้ว่า ผลลัพธ์ต้องมีข้อมูลที่แสดงถึงระดับผลการดำเนินงานขององค์กร และที่สำคัญจะต้องมีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานจึงจะสามารถระบุถึงความสำเร็จหรือความคุ้มค่าได้อย่างชัดเจน¹¹

1.4 รูปแบบการประเมินผลกระทบ ประกอบด้วย มิติผลกระทบที่คาดหวังของแผนงาน และมิติผลกระทบที่ไม่ได้คาดหวังของแผนงาน เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินในแต่ละมิติจะเห็นได้ว่าครอบคลุมถึงผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินแผนงาน ทั้งผลที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวังของแผนงานตามหลักของการประเมินผลกระทบ กล่าวคือ การประเมินผลกระทบเป็นการประเมินผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลอื่นใดทั้งที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง ตามมาหรือไม่ และเป็นการพิจารณาอุปสรรคความเสียหายที่มีผลกระทบต่อโครงการเพียงใด เพื่อนำไปพัฒนาต่อไป^{2,5}

1.5 รูปแบบการประเมินกลไกสอดแทรก ประกอบด้วย มิติผู้เข้าร่วมแผนงาน มิติผู้ดำเนินแผนงาน และมิติสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินในแต่ละมิติจะเห็นได้ว่าครอบคลุมถึงผู้เข้าร่วม ผู้ดำเนินการ และสิ่งอำนวยความสะดวกของแผนงาน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสาเหตุที่สามารถชี้วัดถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแผนงานได้ กล่าวคือ การประเมินกลไกสอดแทรกเป็นการประเมินที่มุ่งค้นหาสาเหตุเชิงสาเหตุระหว่างการจัดกระทำของแผนงานในเชิงทฤษฎีกับผลลัพธ์ของแผนงานที่เกิดขึ้นจริง ยิ่งกว่านั้นจะทำให้เข้าใจถึงสาเหตุที่ค้นพบจากการประเมิน และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป¹⁰

1.6 รูปแบบการประเมินสรุปรายทั่วไป ประกอบด้วย มิติสถานการณ์ของแผนงาน โครงการ มิติเวลาของแผนงาน และมิติประชากรของแผนงาน เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินในแต่ละมิติจะเห็นได้ว่าครอบคลุมถึงการพยายามประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ เวลา และกลุ่มประชากรที่ต่างออกไปของแผนงาน สอดคล้องกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินสรุปรายทั่วไปจะเป็นการมุ่งหาวิธีที่จะทำให้ผลการประเมินสามารถสรุปได้เป็นอย่างดีทั่วไปในแผนงาน โครงการอื่นๆ ได้ รวมถึงการชี้ประเด็นในการประยุกต์ใช้ผลการประเมิน¹⁰ และยังสอดคล้องกับศักดิ์ชาย พัทธชวีวงศ์ ที่ได้ใช้ตัวชี้วัดด้านสถานการณ์ เวลาและกลุ่มประชากรที่ต่างออกไปในการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านการกีฬาของรัฐ และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ของการกีฬาแห่งประเทศไทย⁴

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับบริบทสถาบัน ผลการพัฒนาเกณฑ์การประเมินประกอบด้วย 6 รูปแบบ 21 มิติ 71 ตัวชี้วัด รวมเกณฑ์การประเมิน 192 ข้อ ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเกณฑ์การประเมินที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบท และเหมาะสมที่จะใช้เป็นเกณฑ์การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาทุกข้อ

ข้อเสนอแนะ

สถาบันการพลศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทยิ่งขึ้น และควรนำเกณฑ์การประเมินไปประยุกต์ใช้ประกอบการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลแผนงานเป็นระยะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการดำเนินงานต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา: การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจของผู้วิจัยที่มีความต้องการนำหลักวิชาการประยุกต์ใช้ในการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีระบบและยั่งยืน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.ศักดิ์ชาย พัทธชวีวงศ์ อาจารย์ ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนอมวงศ์ กฤษณ์เพชร อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองศาสตราจารย์ ดร.นภพร ทัศนัยนา อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

1. การกีฬาแห่งประเทศไทย ภาค 3. การประเมินโครงการพัฒนากีฬาจังหวัด "Sport Hero" ประจำปี 2549. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.; 2549.
2. เซา์ อินโย. การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
3. ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. Manage Projects เคล็ดลับดีๆ วิธีบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ: เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส จำกัด; 2551.
4. เยาวดี ราชย์กุล วิบูลย์ศรี. การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.
5. รัชนี อเนกพิระศักดิ์. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น; 2552.
6. ศักดิ์ชาย พัทธขันธ์. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างนโยบาย แผน และผลการดำเนินงานของการกีฬาแห่งประเทศไทย ตามนโยบายด้านการกีฬาของรัฐ และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1. [ดุสิตนิพนธ์ครุศาสตร์ ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา] จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2540.
7. ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
8. สถาบันการพลศึกษา. ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.; 2550.
9. สมพงษ์ ชาดะวิณี. (2552, 25 มีนาคม). อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา. สัมภาษณ์.
10. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิวัฒนาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2549.
11. สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ 2546. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์; 2549.
12. สุวิมล ตีรกันันท์. การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
13. Tsyh CH. Theory-driven evaluation. California: Wiley Publications, Inc.; 1990.
14. Stufflebean DL and Shinkfield AJ. Evaluation theory models and application. San Francisco: Jossey-Bass; 2007.
15. Mathison S. New direction of evaluation. California: Wiley Publications, Inc; 2007.